

Raadsnota

Raadsvergadering d.d.: 11 mei 2015

Agenda nr: 7

Onderwerp: Gemeenschappelijke uitvoeringsdienst sociale zaken en WMO

Aan de gemeenteraad,

1. Doel, Samenvatting en Advies van het raadsvoorstel

Begin 2014 hebben de colleges van B&W van de gemeenten in de regio Maastricht-Heuvelland op basis van een onderzoek door Berenschot besloten een bedrijfsplan voor de gezamenlijke uitvoeringsorganisatie sociale dienst Maastricht-Heuvelland op te stellen. Voor de gemeente Valkenburg aan de Geul is tevens de WMO in het bedrijfsplan meegenomen.

In de hierop volgende periode is alle informatie verzameld die nodig is om het bedrijfsplan tot stand te kunnen brengen. Die informatie is bijeengebracht door de ter zake kundige medewerkers van de gemeenten zelf. Het bedrijfsplan is daarmee geen uitrol van een theoretisch model, maar een praktisch document dat beschrijft op welke wijze en tegen welke voorwaarden de gezamenlijke uitvoeringsorganisatie sociale dienst Maastricht-Heuvelland operationeel kan worden.

Het bedrijfsplan is in de maand maart 2015 opgeleverd aan de portefeuillehouders sociale zaken van de deelnemende gemeenten. De portefeuillehouders hebben unaniem ingestemd met de inhoud van het voorliggende bedrijfsplan dat daarmee dient als basis voor het besluitvormingsproces van de besturen van de deelnemende gemeenten.

Wij stellen uw raad voor:

1. Akkoord te gaan met het bedrijfsplan gezamenlijke uitvoeringsorganisatie sociale dienst Maastricht-Heuvelland.
2. Akkoord te gaan met het instellen van het portefeuillehoudersoverleg sociale zaken voor de bestuurlijke aansturing van de gezamenlijke uitvoeringsorganisatie.
3. Akkoord te gaan met de financiële paragraaf van het bedrijfsplan.
4. Op basis van de in het bedrijfsplan aangegeven feiten en gegevens, het college toestemming te verlenen tot het aangaan van een gemeenschappelijke regeling centrumgemeente.

2. Situatie / Aanleiding / Probleem

Nederland bevindt zich midden in een proces van ingrijpende veranderingen. Weinig zekerheden, volop kansen. De van oudsher alles regulerende gemeenten moeten taken overdragen aan de netwerksamenleving. Doe-democratie, deeleconomie, zelfredzaamheid en burgerkracht zijn niet langer modewoorden, maar werkelijkheden. Overall bundelen burgers, professionals, ondernemers en bestuurders hun krachten om samen te werken aan een vitale toekomst. Niet langer op lokaal, maar steeds vaker ook op regionaal niveau.

Dat wil niet altijd zeggen schaalvergroting. Het gaat om het smeden van krachtige samenwerkingen en het leggen van slimme dwarsverbanden. De sociale diensten van Valkenburg aan de Geul, Maastricht en Pentasz (de gezamenlijke sociale dienst van Meerssen, Gulpen-Wittem, Eijsden-Margraten, Vaals) hebben zo'n slimme en krachtige oplossing bedacht. Er is gewerkt aan de voorbereiding om te komen tot één uitvoeringsorganisatie, zonder dat de afzonderlijke gemeenten hun eigen beleid verliezen. Die het optimaal bedienen van burgers als hoogste prioriteit kent. En daarvoor een integrale dienstverlening aanbiedt, samen met 'andere velden' als WMO, jeugd- en ouderenzorg en onderwijs.

3. Relatie met bestaand beleid

De gemeente Valkenburg aan de Geul heeft besloten een regiegemeente te willen zijn voor die taken die beter, efficiënter en minder kwetsbaar met partners in de regio kunnen worden georganiseerd. Gerealiseerde voorbeelden daarvan zijn de gemeentelijke belastingen, de gemeentegrot, leerplicht en leerlingenvervoer.

4. Gewenst beleid en mogelijke opties

Binnen de regionale uitvoeringsorganisatie zijn de deelnemende gemeenten: Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittern, Maastricht, Meerssen, Vaals en Valkenburg aan de Geul. Er is gekozen voor een gemeenschappelijke regeling in de vorm van de centrumgemeententypevariant. Centrumgemeente is Maastricht.

Het bedrijfsplan beschrijft doel, werkwijze en randvoorwaarden waaronder de gezamenlijke uitvoeringsorganisatie sociale dienst Maastricht-Heuvelland onder andere de participatiewet voor de zes gemeenten Maastricht-Heuvelland kan uitvoeren en voor de gemeente Valkenburg aan de Geul bovendien de WMO.

Het doel van de gezamenlijke uitvoeringsorganisatie is krachten te bundelen en daardoor enerzijds de grote en complexe ontwikkelingen in het sociaal domein het hoofd te kunnen bieden en snel om te kunnen zetten naar adequate uitvoering. Anderzijds wordt door de krachtenbundeling kwetsbaarheid verkleind en kwalitatieve groei versterkt. Voor de burgers in de regio geldt dat hun vragen en situaties meer en meer integraal aangepakt kunnen worden. Tot slot betekent de gezamenlijke uitvoeringsorganisatie een financieel positieve businesscase voor alle deelnemende gemeenten.

De gezamenlijke uitvoeringsorganisatie sociale dienst Maastricht-Heuvelland bundelt de krachten van de huidige organisaties. Kort geduid als efficiënt & zakelijk Maastricht, creatief & ondernemend Pentasz en toegankelijk & burgergericht Valkenburg a/d Geul. Feitelijk is het de bundeling van de kwaliteiten van mensen. Kern van de gezamenlijkheid ligt daarmee in de cultuur van de organisaties. Het samensmelten van de kracht in de culturen is een proces dat leidt tot een vliegende start. Daarom loopt dit proces al vanaf eind 2014 en heeft het ook al zichtbare resultaten. Het eindresultaat moet zijn dat de nieuwe organisatie er op 1 januari 2016 staat en kwalitatief beter is dan de huidige afzonderlijke organisaties.

Wat het bedrijfsplan wel en niet is

Het bedrijfsplan betekent vooral een organisatorische wijziging waarbij de huidige dienstverlening van drie uitvoeringsorganisaties vanaf 1 januari 2016 door één gezamenlijke organisatie wordt uitgevoerd. Daarmee kan de regio goed het hoofd bieden aan de vele en grote wetswijzigingen en budgetkorting en is een oplossing gevonden voor kwetsbaarheid en kwalitatieve groei.

Het bedrijfsplan beschrijft geen beleidsinhoudelijke ontwikkelingen als bijvoorbeeld de 3 decentralisaties (3D). Deze ontwikkelingen zijn buiten het bedrijfsplan belegd. Wanneer aan de orde zijn de in het bedrijfsplan gevonden oplossingen wel in de geest van de 3D-ontwikkelingen gedefinieerd. Aansluiten tussen beide kan daarmee eenvoudig plaatsvinden.

Het bedrijfsplan beschrijft eveneens niet op welke wijze beleidsvorming in de regio georganiseerd zou moeten worden. Dit onderwerp is door de portefeuillehouders buiten het bedrijfsplan geplaatst. Het bedrijfsplan beschrijft wel de relatie beleid en uitvoering en de wijze waarop dit het meest vruchtbaar kan verlopen.

Het bedrijfsplan beschrijft ook niet de opheffing van Pentasz of de feitelijke afbouw bij Valkenburg aan de Geul. Dit wordt opgepakt door de betreffende organisaties zelf.

Conclusie van het bedrijfsplan

De gezamenlijke uitvoeringsorganisatie sociale diensten Maastricht-Heuvelland is op alle bedrijfsmatige facetten haalbaar. Haalbaar betekent dat het doel van de gezamenlijke uitvoeringsorganisatie sociale dienst Maastricht-Heuvelland gehaald kan worden: samen sterker dan alleen.

Het doel kan worden behaald binnen de financiële kaders van de collegebesluiten. Inhoudelijk brengt de gezamenlijke uitvoeringsorganisatie sociale dienst Maastricht-Heuvelland de verwachte kwaliteitsverbetering, de vermindering van kwetsbaarheid en efficiencywinst. Hierbij was en is de beoogde datum van invoering 1 januari 2016.

Het inhoudelijke proces tot dusver

De opdracht voor het bedrijfsplan is gebaseerd op collegebesluiten in april 2014 en het daaraan ten grondslag liggende rapport van Berenschot. Het plan is binnen die kaders inhoudelijk en procesmatig uitgewerkt op alle bedrijfsvoeringsaspecten. Eind maart 2015 hebben de portefeuillehouders unaniem ingestemd met de inhoud van het voorliggende bedrijfsplan.

De gemeenteraden zijn gedurende de afgelopen periode door de eigen wethouders geïnformeerd. In maart 2015 is vanuit de projectorganisatie samen met de wethouder een informerende presentatie over het bedrijfsplan gehouden in elke raadscommissie.

De ondernemingsraden zijn gedurende het traject geïnformeerd door de coördinerend WOR-bestuurder. Alle stukken zijn, vertrouwelijk, bij hen bekend en de OR'n hebben hier ook op gereflecteerd. Dit laat onverlet dat het formele adviestraject, dat start na de voorgenomen collegebesluiten, tot op- en aanmerkingen kan leiden.

Gedurende de bedrijfsplanfase is het BGO ingesteld dat bestaat uit de georganiseerd overleggen van de deelnemende gemeenten. In dit BGO worden rechtspositie, arbeidsvoorwaarden en plaatsingsprocedure op onderhandelaarsniveau overeengekomen. Verwacht wordt dat dit in april 2015 tot een sociaal plan kan leiden.

Specifiek voor Valkenburg aan de Geul: OR en GO

Voor gemeente Valkenburg aan de Geul geldt een bijzondere situatie omdat hier geen OR en geen GO is. Voor wat betreft het ontbreken van een OR heeft ons college het voorgenomen besluit d.d. 7 april 2015 kenbaar gemaakt aan alle personeel binnen de gemeente. Het personeel is vervolgens tot en met 24 april 2015 in de gelegenheid een advies uit te brengen aan het college. Om dit proces te ondersteunen wordt in de week van 13 april een informatiebijeenkomst voor het personeel belegd. Het advies van het personeel dient gericht te zijn op de organisatorische aspecten van de voorgestelde plannen.

Voor wat betreft het ontbreken van een GO-afvaardiging betekent dit dat de bonden aan zet zijn en het overleg met de werkgeversvertegenwoordiging voeren. Het personeel van de afdeling WWB/WMO (in ieder geval de vakbondsleden), is geadviseerd zich proactief te melden bij de bonden zodat zij betrokken worden bij het concept sociaal statuut (daarin worden de rechtspositionele aspecten geregeld). Het is uiteindelijk aan de bonden om een akkoord te sluiten over het sociaal statuut. Dit is vervolgens niet meer adviesplichtig vanuit een OR. Het akkoord van de bonden wordt vóór eind april verwacht.

Ons college zal op woensdag 6 mei het advies van het personeel en het verwachte akkoord van de bonden bespreken. Dit zal leiden tot een definitief besluit van het college (onder voorbehoud van goedkeuring door uw raad). Het definitieve collegebesluit zal op woensdag 6 mei middels een informatiebulletin aan uw raad worden medegedeeld, zodat het onderdeel kan uitmaken van de besluitvorming op 11 mei 2015.

In mei 2015 wordt alle raden in de regio Maastricht-Heuvelland gevraagd toestemming te geven de gezamenlijke dienst op te richten. De raden van de aan Pentasz deelnemende gemeenten wordt tevens gevraagd in te stemmen met de opheffing van Pentasz. Na positief besluit van de respectievelijke raden start de implementatie. Op basis van deze tijdlijn en is het haalbaar om op 1 januari 2016 operationeel te zijn.

5. Samenwerking

Dit voorstel is gericht op een regionale samenwerking met de gemeenten Maastricht, Eijsden-Margraten, Meerssen, Gulpen-Wittem, Vaals en Valkenburg aan de Geul.

6. Aanbestedingen

N.v.t.

7. Financiën

De projectorganisatie heeft een uitgebreide financiële analyse opgesteld van de gevolgen van het samengaan van de sociale dienst Valkenburg, Pentasz en Maastricht (zie de ter inzage liggende bijlagen). Voor onze gemeente is tevens het overgaan van de WMO meegenomen.

De berekeningen gaan uit van verschillende varianten, waarbij de keuze gevallen is op de variant waarbij een deel van de winst van Maastricht verdeeld wordt over de andere gemeenten.

Deze variant levert voor alle gemeenten een voordeel op. Dit voordeel is berekend vanuit het perspectief van de projectorganisatie. Wij hebben alle gevolgen, ook die binnen ons eigen gemeentelijk apparaat én binnen onze eigen begroting, nader geanalyseerd. Op basis daarvan kunnen wij uw raad aangeven dat het samengaan van de sociale dienst/WMO met de gemeente Maastricht voor onze gemeente budgettair neutraal kan verlopen.

De primaire voordelen voor onze gemeente zijn dat wij minder kwetsbaar zijn, de kwaliteit toeneemt en wij ook de toekomstige taken en veranderingen aan kunnen.

De financiële gevolgen voor onze gemeente zien samengevat als volgt uit:

Declaratie gemeente Maastricht (1)		1.478.614,00
Vrijval Loonkosten (2)		-855.718,97
Vrijval overheadkosten (3)		
Overige personeelskosten	-44.988,00	
Materiele kosten	-44.828,00	
Huisvesting, ICT, communicatie	-41.867,00	
Vrijval exploitatie verkoop gebouw	-116.476,00	
		-248.159,00
Uitvoeringskosten WMO (4)		
Toezicht kwaliteit	-15.000,00	
Deskundigheidsbevordering	-5.000,00	
Inhuur deskundigheid zorgaanbieders	-80.000,00	
Externe inhuur	-55.000,00	
Bijdrage WMO-kantoor	-36.000,00	
Uitvoeringskosten WMO (666201034358)	-89.340,00	
		-280.340,00
Uitvoeringskosten re-integratie (5)		-40.000,00
Budget fraudebestrijding (6)		-35.413,00
Taakstelling op te lossen binnen project (7)		-18.983,03
Per saldo (8)		0,00

Ad 1. Declaratie gemeente Maastricht

Dit betreffen de totale kosten die de gemeente Valkenburg aan de Geul aan de gemeente Maastricht moet betalen voor het uitvoeren van alle processen op het gebied van de participatiewet en WMO.

Ad 2. Vrijval Loonkosten

Alle personeel van de huidige afdeling WWB/WMO kan geplaatst worden in de nieuwe organisatie en gaat dus per 1 januari 2016 over naar de gemeente Maastricht.

Ad 3. Vrijval overheadkosten

Binnen de overheadkosten van onze gemeente vallen diverse kosten vrij. Hoewel wij dat bedrag natuurlijk niet exact kunnen becijferen is de verwachting dat ruim € 248.000,- kan worden vrijgespeeld. Daarvan heeft afgerond €117.000,- betrekking op vrijvallende exploitatiekosten ingeval van verkoop van het gebouw aan de Stationsstraat (tegen de boekwaarde). Het resterende bedrag van € 131.000,- heeft betrekking op vrijval van:

- materiele kosten, zoals abonnementen, kantoor- en kantinebenodigdheden, portokosten, meubilair en fotokopieerkosten;
- overige, aan de omvang van de formatie gerelateerde personeelskosten, zoals opleidingskosten, individuele beloningen, verzekeringen, arbodiensten, telefoonkosten en salarisadministratie;
- ict-kosten.

Voor de afbouw van de overheadkosten ontvangt onze gemeente een zogenaamde frictiekostenvergoeding. Deze bedraagt per saldo € 333.737,=. Worden de frictiekosten sneller afgebouwd dan nu in het projectplan wordt voorzien, dan zal de vergoeding daaraan worden aangepast. Wij zullen de frictiekostenvergoeding inzetten om de overheadkosten zo snel mogelijk af te bouwen.

Ad 4. Uitvoeringskosten WMO

Binnen de begroting van de 3 decentralisaties zijn bedragen opgenomen die aanvullend aan de eigen inzet van mensen kunnen worden ingezet. Dit is de zogenaamde "flexibele schil" waarmee het mogelijk is gemaakt de extra klantvragen en klantgroepen te kunnen opvangen. In de huidige praktijk worden deze middelen volledig benut. Vanaf 1 januari 2016 zal de gemeente Maastricht al deze werkzaamheden overnemen en zijn ze opgenomen in de bijdrage die wij aan de gemeente Maastricht gaan betalen.

Ad 5. Uitvoeringskosten re-integratie

Momenteel wordt de re-integratie middels een toerekening aan eigen personeel ingevuld. Deze werkzaamheden zijn vanaf 1 januari 2016 standaard onderdeel van de dienstverlening. Daarmee vallen deze middelen vrij.

Ad 6. Budget fraudebestrijding

Momenteel huren wij een sociaal rechercheur van de gemeente Maastricht in (Guido van den Heuvel). Deze werkzaamheden zijn vanaf 1 januari 2016 standaard onderdeel van de dienstverlening. Daarmee vallen deze middelen vrij.

Ad 7. Taakstelling op te lossen binnen project

Om de overgang sluitend te krijgen resteert een bedrag van € 18.983,03 dat binnen het project opgelost moet worden. Wij zullen dit bedrag betrekken bij de desintegratiekosten en mogelijke andere middelen die vrijvallen.

Ad 8. Per saldo

Per saldo kan de overgang budgettair neutraal verlopen.

Andere gevolgen voor de gemeente Valkenburg aan de Geul

Wij gaan er van uit dat de uitvoering van de Participatiewet en WMO vanaf 1 januari 2016 door de centrumgemeente Maastricht wordt uitgevoerd. Tevens worden in april 2015 gesprekken gestart om ook de uitvoering van de Jeugdwet vanaf 1 januari 2016 bij de gemeente Maastricht onder te brengen.

Dit betekent dat onze gemeente vanaf 1 januari 2016 regie zal gaan voeren op de afspraken die met de gemeente Maastricht gemaakt worden. Wij zullen binnen onze organisatie een regisseursfunctie creëren die erop toeziet dat de raad en het college in de positie gebracht worden standpunten in te nemen over beleidskeuzes. Die erop toeziet dat afspraken nagekomen worden en verantwoording wordt afgelegd op zowel inhoud als financiën. De inhoud en positionering van deze regisseursfunctie wordt momenteel uitgewerkt. Wij zullen uw raad daarover nader informeren.

8. Communicatie

De communicatie wordt vorm gegeven zoals onder punt 4 en in het bedrijfsplan is aangegeven.

9. Afwegingen en Advies

Wij stellen uw raad voor:

1. Akkoord te gaan met het bedrijfsplan gezamenlijke uitvoeringsorganisatie sociale dienst Maastricht-Heuvelland.
2. Akkoord te gaan met het instellen van het portefeuillehoudersoverleg sociale zaken voor de bestuurlijke aansturing van de gezamenlijke uitvoeringsorganisatie.
3. Akkoord te gaan met de financiële paragraaf van het bedrijfsplan.
4. Op basis van de in het bedrijfsplan aangegeven feiten en gegevens, het college toestemming te verlenen tot het aangaan van een gemeenschappelijke regeling centrumgemeente.

10. Bijlagen

- Bedrijfsplan
- Financiële paragraaf bedrijfsplan

Het college van burgemeester en wethouders van Valkenburg aan de Geul,

L.T.J.M. Bongarts
algemeen directeur/gemeentesecretaris

Drs. M.J.A. Eurlings
burgemeester

De raad van de gemeente Valkenburg aan de Geul,

Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders de dato 7 en 21 april 2015;

Gehoord de raadsadviescommissie Algemeen Bestuurlijke Aangelegenheden de dato 28 april 2015;

Gelet op het bepaalde in de wet gemeenschappelijke regelingen.

B e s l u i t :

1. Akkoord te gaan met het bedrijfsplan gezamenlijke uitvoeringsorganisatie sociale dienst Maastricht-Heuvelland.
2. Akkoord te gaan met het instellen van het portefeuillehoudersoverleg sociale zaken voor de bestuurlijke aansturing van de gezamenlijke uitvoeringsorganisatie.
3. Akkoord te gaan met de financiële paragraaf van het bedrijfsplan.
4. Op basis van de in het bedrijfsplan aangegeven feiten en gegevens, het college toestemming te verlenen tot het aangaan van een gemeenschappelijke regeling centrumgemeente.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van 11 mei 2015.

De raad voornoemd,

A.M. Hoeberigs
griffier

Drs. M.J.A. Eurlings
voorzitter

Agenda nr.: 7
Registratie nr.: 150511.03